

**Ocena dorobku naukowego dr n. med. Jadwigi Kuciel-Lewandowskiej
oraz osiągnięcia kandydatki
wynikającego z art. 16 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych
i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki,
cyklu prac monotematycznych pt.:**
*„Ocena wpływu kompleksowej terapii uzdrowiskowej
z zastosowaniem wód leczniczych radoczynnych na zjawisko odczynu
uzdrowiskowego, układ antyoksydacyjny ustroju oraz białko ostrej fazy
u pacjentów z chorobą zwyrodnieniową układu kostnego”*

1. Wykształcenie i przebieg pracy zawodowej

Dr n. med. Jadwiga Kuciel-Lewandowska jest absolwentką Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej we Wrocławiu (1984r.). W latach 1991 i 1994 uzyskała dyplom specjalisty I i II stopnia w zakresie neurologii oraz w roku 2000 w zakresie balneoklimatologii i medycyny fizykalnej. Stopień doktora nauk medycznych za pracę pt.: „Skuteczność uzdrowiskowych metod leczenia schorzeń narządu ruchu na przykładzie Iwonicza Zdroju”, napisaną pod kierunkiem naukowym prof. dr hab. n.med. Andrzeja Kierzka Kandydatka uzyskała w 2007r.

Po ukończeniu studiów dr J. Kuciel-Lewandowska rozpoczęła pracę w Oddziale Rehabilitacji ZOZ dla Szkół Wyższych we Wrocławiu, następnie była zatrudniona kolejno: w latach 1986-1994 w Oddziale Neurologicznym Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego we Wrocławiu im. Marciniaka, w latach 1994-2000 w Poradni Neurologicznej ZOZ dla Szkół Wyższych, 1999-2001- Poradni Rehabilitacyjnej i Neurologicznej Specjalistycznego Zespołu Chorób Płuc (SZChP) w Obornikach Śląskich, 2001-2005 w Poradni Rehabilitacyjnej

Wrocławskiego Centrum SPA. W latach 2006-2007 Kandydatka pełniła funkcję Kierownika Ośrodka Rehabilitacji NZOZ „ORMED”, Wrocław, a w latach 2011-18 była zatrudniona na stanowisku starszego asystenta Zamiejscowego Oddziału Rehabilitacji Neurologicznej Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego we Wrocławiu. Od 2001r. do chwili obecnej pracuje w Poradni Rehabilitacji dla Dzieci i Ośrodka Dziecięcych Porażen Mózgowych „Puchatek”. Od 2006 r. Kandydatka związana jest z Wydziałem Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu, gdzie pracowała kolejno na stanowiskach instruktora (2006-07), wykładowcy (2007-11), a od 2011 na stanowisku adiunkta w Katedrze Fizjoterapii. Pełniła także obowiązki Kierownika Zakładu Klinicznych Podstaw Fizjoterapii oraz Zakładu Lecznictwa Uzdrowiskowego, Historii Medycyny Fizykalnej i Balneologii.

2. Dorobek naukowy i zainteresowania badawcze Kandydatki.

Zgodnie z analizą bibliometryczną sporządzoną przez pracownika Biblioteki Głównej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu, na całkowity dorobek naukowy dr J. Kuciel-Lewandowskiej poza pracami włączonymi do osiągnięcia, składa się 30 prac oryginalnych, w tym 6 posiadających łączny IF=9,826. W 19 pracach oryginalnych Kandydatka jest pierwszym autorem, w tym w dwóch z IF=5,887. Ponadto na dorobek naukowy składają się: 52 prace pogładowe (w tym 3 z łącznym IF=0,923), 8 prac w suplementach, autorstwo jednej monografii, 31 rozdziałów w monografiach, redakcja 4 monografii oraz 5 opisów przypadków. Całkowita punktacja wg MNiSW, łącznie z pracami włączonymi do osiągnięcia wynosi 1148pkt, prace z cyklu 188, prace poza cyklem 960 (wg Web of Science Core Collection z dnia 14.05.2020.r.). Całkowity IF=20,768, liczba cytowań -21, Index Hirscha 3. Zainteresowania naukowe Kandydatki skupiają się wokół tematów związanych z fizjoterapią i rehabilitacją, historią medycyny przede wszystkim w zakresie terapii uzdrowiskowej, edukacją zdrowotną, oceną jakością życia oraz kompleksową terapią uzdrowiskową. Tematyka prac Autorki, związanych z fizjoterapią i rehabilitacją jest dosyć rozległa. Spora część artykułów dotyczy zastosowania metod fizykalnych (ultradźwięki, różne typy prądów, biostymulacja laserowa, krioterapia, magnetoterapia) w terapii przeciwbólowej. Większość prac z tego zakresu opublikowana została w latach 2009-10 w czasopiśmie o zasięgu krajowym, jedna (J Back Musculoskelet Rehabil 2011) w czasopiśmie posiadającym IF (0.587). Pozostałe prace z zakresu fizjoterapii/rehabilitacji dotyczą stawu skroniowo-zuchwowego (Adv Clin Exp Med. 2011, IF=0.176), choroby zwyrodnieniowej stawów kończyn, zespołów bólowych, postawy u dzieci, chorób układu oddechowego i nerwowego.

Najwięcej prac, w których dr J. Kuciel-Lewandowska jest współautorem dotyczy historii lecznictwa uzdrowiskowego, w tym ośrodków takich jak: Druskienniki, Iwonicz-Zdrój, Przerzecznyn –Zdrój, Morszyn-Zdrój. Wiele z nich poświęcono również sylwetkom lekarzy związanych głównie z lecznictwem uzdrowiskowym, ale także z innymi dziedzinami medycyny. Z tego zakresu powstało prawie 50 prac poglądowych (w tym 3 ze wskaźnikiem IF równym łącznie 0,923) i rozdziałów w monografiach.

Część prac publikowanych przede wszystkim jako rozdziały w monografiach związana jest z problematyką jakości życia różnych grup pacjentów, m.in. z cukrzycą, miażdżycą zarostową kończyn dolnych, po amputacjach, ze zmianami zwyrodnieniowymi stawów, chorobami układu oddechowego, chorobą nowotworową. Prace te, podobnie jak prace dotyczące tematyki profilaktyki i promocji zdrowia pochodzą przede wszystkim z początkowego okresu działalności naukowej dr J. Kuciel-Lewandowskiej. Artykuły z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia odnoszą się do zagadnień obejmujących makroangiopatię cukrzycową, miażdżycę zarostową kończyn, profilaktykę nadwagi i wad postawy u dzieci.

Najlepiej punktowane prace w dorobku Kandydatki oparte są na badaniach prowadzonych w uzdrowiskach radonowych: Przerzecznyn –Zdrój (wody radonowo-siarkowe) i Świeradów –Zdrój (wody radonowe) (3 prace - IF łącznie 8,084). W jednej z tych prac Autorzy podjęli próbę oceny wpływu zabiegów balneofizjoterapeutycznych w tym kąpeli i inhalacji radonowych na metabolizm lipidów u pacjentów z chorobą zwyrodnieniową. Wyniki badań nie były jednoznaczne, co wskazuje na potrzebę ich kontynuowania obejmując większe grupy pacjentów (BioMed Res Int 2019; IF=2,197). Wyniki kolejnej pracy wskazują na wpływ leczenia uzdrowiskowego z użyciem wody radonowej na całkowity status antyoksydacyjny oraz spadek stężenia prolaktyny wśród leczonych w uzdrowisku pacjentów. Nie potwierdzony został jednak wpływ tego typu terapii na stężenie białka ostrej fazy (CRP) (PPAR Res 2020; IF₂₀₁₈=4,186; IF₂₀₁₉=2.953). W innej pracy wykazany został wpływ leczenia uzdrowiskowego i ambulatoryjnego na obniżenie poziomu bólu i lęku u pacjentów z chorobą zwyrodnieniową narządu ruchu (Pain Res Manag IF₂₀₁₈=1,701; IF₂₀₁₉= 2.153)

3. Ocena osiągnięcia Kandydatki wynikającego z art. 16 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki.

Na cykl publikacji włączonych do rozprawy habilitacyjnej dr Jadwigi Kuciel-Lewandowskiej pt.: Ocena wpływu kompleksowej terapii uzdrowiskowej z zastosowaniem wód leczniczych radoczynnych na zjawisko odczynu uzdrowiskowego, układ

antyoksydacyjny ustroju oraz białko ostrej fazy u pacjentów z chorobą zwyrodnieniową układu kostnego” składa się 5 prac o łącznej punktacji IF=10,019; MNiSW=188pkt. (w tym za publikacje do roku 2018- 48pkt. wg MNiSW, od roku 2019 -140 pkt. wg MNiSW). We wszystkich artykułach Kandydatka jest pierwszym autorem, a Jej wkład w powstanie prac zgodnie z analizą oświadczeń Autorki oraz współautorów można ocenić jako istotny. Jednak informacje zawarte w oświadczeniach nie zawsze zgodne są z danymi wskazanymi w artykułach. Np. w pracy opublikowanej w czasopiśmie *Oxidative Medicine and Cellular Longevity* (2020r.) „JKL [J. Kuciel-Lewandowska] and MK [M. Kasperczak] contributed equally to this article and made substantial contributions to conception and design, acquisition of data, and analysis and interpretation of data”, a wg oświadczenia Autor M. Kasperczak określa swój wkład w powstanie pracy jako pomoc w gromadzeniu piśmiennictwa, pomoc w korekcie pracy po recenzji oraz korespondencję z wydawnictwem. Zgodnie z informacją zamieszczoną w artykule nr 5 (*J.Chem.* 2020): *J. K. L. [J. Kuciel-Lewandowska] and M. P. B. [M. Paprocka-Borowicz] contributed equally to this article, made substantial contributions to conception and design, acquisition of data, and analysis and interpretation of data..* Natomiast wg oświadczeń współautorów M. Paprocka-Borowicz jedynie pomagała w porządkowaniu danych oraz w przeglądzie całości pracy.

Wątpliwości może budzić także zasadność włączenia niektórych autorów do publikacji. Czynności opisane w oświadczeniach, takie jak: „pomoc w porządkowaniu danych”, „pomoc w przeglądzie całości pracy”, „pomoc w tworzeniu koncepcji graficznej artykułu”, jako jedyny wkład poszczególnych osób w powstanie artykułów mogą być niewystarczające dla ich włączenia w poczet autorów.

Do prac włączonych do cyklu należą:

1. Kuciel-Lewandowska J, Paprocka-Borowicz M.: The impact of integrated antioxidant system in patients with osteoarthritis musculoskeletal and non-pharmacological therapies. *Acta Balneol.* 2017 T.59 nr 4; s.304-309 (MNiSW/KBN: 8.0)
2. Kuciel-Lewandowska J, Gnus J, Pawlik-Sobecka L, Płaczkowska S, Kokot I, Kasperczak M, Paprocka-Borowicz M. The Assessment of the Integrated Antioxidant System of the Body in the Course of Radon Therapy: A Pilot Study. *Biomed Res Int.* 2018 Jan 2;2018:6038106. (IF: 2.197; MNiSW: 25.0)
3. Kuciel-Lewandowska JM, Pawlik-Sobecka L, Płaczkowska S, Kokot I, Paprocka-Borowicz M. The assessment of the integrated antioxidant system of the body and the phenomenon of spa reaction in the course of radon therapy: A pilot study. *Adv Clin Exp Med.* 2018 Oct;27(10):1341-1346 (IF: 1.227; MNiSW: 15.0)

4. Kuciel-Lewandowska J, Kasperczak M, Bogut B, Heider R, Laber WT, Laber W, Paprocka-Borowicz M. The Impact of Health Resort Treatment on the Nonenzymatic Endogenous Antioxidant System. *Oxid Med Cell Longev.* 2020 Jan 31;2020:8423105 (IF: 4.868; MNiSW: 100.0)

5. Kuciel-Lewandowska J, Kasperczak M, Szybińska M, Gnus J, Paprocka-Borowicz M.: C-reactive protein (CRP) and health resort reaction *J.Chem.* 2020 Vol.2020; art.7059319 (IF: 1.727; MNiSW: 40.000).

Badania do pierwszej pracy cyklu (*Acta Balneol. 2017*) prowadzone były wśród kuracjuszy uzdrowiska Przerzeczyn-Zdrój, u których stwierdzono występowanie zmian zwyrodnieniowych stawów. W badaniu tym oceniano zachowanie się całkowitego potencjału antyoksydacyjnego (TAS) pod wpływem 21-dniowego turnusu w uzdrowisku. Wykazano wzrost TAS w grupie badanej oraz spadek w grupie kontrolnej. Wyniki tych badań należy traktować z ostrożnością – u kuracjuszy nie stosowano jednakowego programu terapii (stosowano różne zabiegi w zależności od potrzeb), trudno więc stwierdzić, co wpłynęło na wyniki badania, tym bardziej, że osoby z grupy kontrolnej w przeciwieństwie do grupy badanej nie zmieniały środowiska zamieszkania, co w przypadku lecznictwa uzdrowiskowego może mieć istotne znaczenie (zmiana klimatu). W drugiej pracy (*Biomed Res Int. 2018*) porównywano zmiany w zakresie TAS w grupach kuracjuszy uzdrowiska Świeradów Zdrój również pod wpływem 21-dniowego turnusu uzdrowiskowego. W pracy tej w grupie badanej zastosowano kurację z wykorzystaniem radonu. Po terapii nie zaobserwowano zmiany statusu TAS zarówno w grupie badanej, jak i kontrolnej, nawet na poziomie tendencji do wystąpienia zależności statystycznej. Wydaje się więc nieuprawnione podkreślanie w autoreferacie (str.10; Ad.1 i 2) wzrostu poziomu TAS w grupie badanej i spadek w kontrolnej. Podobne badania opisane zostały w trzeciej pracy z cyklu (*Adv.Clin.Exp.Med. 2018*). Badaniami objęto kuracjuszy tego samego uzdrowiska. Grupy badana i kontrolna różniły się zastosowaniem radonu w terapii (gr. badana), a TAS rejestrowany był przed, w piątym i osiemnastym dniu turnusu. W obydwu grupach zaobserwowano wzrost TAS w piątym dniu turnusu, a następnie jego spadek (w 18-tym dniu) w stosunku do pomiaru drugiego. Pomędzy pierwszym, a trzecim pomiarem TAS w obydwu grupach nie zaobserwowano różnicy na poziomie istotnym statystycznie. Ponieważ zachowanie się wyników TAS w jednej i drugiej grupie jest podobne, wątpliwości budzi interpretacja wyników – zarówno w autoreferacie, jak i w opublikowanej pracy Autorka zwraca uwagę na pozytywny efekt terapii z użyciem radonu. Nie można tego wykluczyć, ale dla takiego stwierdzenia potrzebne byłyby dodatkowe analizy statystyczne porównujące wielkość zmian pomiędzy grupami, tym bardziej, że grupy różniły się

liczebnością (brak porównania grup, więc trudno stwierdzić inne różnice), a grupę kontrolną stanowili pracownicy uzdrowiska, więc podobnie jak w badaniu pierwszym nie można wykluczyć wpływu czynnika klimatycznego na wyniki.

Badania do kolejnej pracy (*Oxid Med Cell Longev* 2020) prowadzone były w uzdrowisku Przerzeczyn Zdrój, a ich celem była ocena wpływu terapii uzdrowiskowej na poziom nieenzymatycznych endogennych antyoksydantów u pacjentów z chorobą zwyrodnieniową narządu ruchu. W grupie badanej stwierdzono spadek poziomu bilirubiny i albuminy oraz wzrost stężenia kwasu moczowego pod wpływem terapii uzdrowiskowej, w grupie kontrolnej zmiany nie osiągnęły poziomu istotności statystycznej.

W ostatniej pracy z cyklu (*J.Chem.* 2020) oceniane były zmiany w poziomie stężenia białka ostrej fazy (CRP) wśród kuracjuszy uzdrowiska Świeradów Zdrój pod wpływem terapii uzdrowiskowej. Poziom CRP oceniany był w trzech punktach czasowych: przed, w piątym i osiemnastym dniu terapii. W badaniu tym nie wykazano jednak przydatności CRP w obserwacji dynamiki zmian odczynu uzdrowiskowego – nie zaobserwowano różnic w poziomie CRP zarówno pomiędzy grupami, jak i pomiędzy poszczególnymi pomiarami w grupach.

Wszystkie prace włączone do osiągnięcia stanowią spójny pod względem tematycznym zbiór. Zostały opublikowane w recenzowanych czasopismach. Pomimo pewnych wątpliwości dotyczących interpretacji wyników, badania dr J. Kuciel - Lewandowskiej stanowią istotne uzupełnienie wiedzy dotyczącej leczenia uzdrowiskowego. Ta dziedzina wiedzy w dalszym ciągu wymaga badań potwierdzających skuteczność stosowanych metod i kontynuacji badań w większych grupach pacjentów.

4. Dorobek dydaktyczny, popularyzatorski i informacja o współpracy międzynarodowej

Dr Jadwiga Kuciel-Lewandowska jest doświadczonym nauczycielem akademickim. Od 2006 r. Kandydatka zatrudniona jest na Wydziale Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu, gdzie prowadzi zajęcia, pełni rolę koordynatora przedmiotów oraz bierze udział w opracowaniu programów kształcenia w zakresie neurologii, fizjoterapii w neurologii, balneologii i medycyny fizykalnej, diagnostyki funkcjonalnej programowania rehabilitacji, metod specjalnych fizjoterapii dla studentów kierunku fizjoterapia. Była również promotorem 117 prac magisterskich i 19 licencjackich oraz recenzentem 69 prac magisterskich i 23 licencjackich, a także opiekunem roku studentów fizjoterapii. Dr J. Kuciel - Lewandowska uczestniczy również w kształceniu podyplomowym. Jest promotorem

pomocniczym w 4 przewodach doktorskich, w tym jednym po obronie. Ponadto w 2008r. została członkiem Państwowej Komisji Specjalizacyjnej kwalifikującej lekarzy do specjalizacji w zakresie balneologii i medycyny fizykalnej, a w 2019.r. - członkiem Państwowej Komisji Egzaminacyjnej w dziedzinie Balneologia i medycyna fizykalna. Aktualnie jest kierownikiem specjalizacji z balneologii i medycyny fizykalnej jednego lekarza oraz ukończonej dwóch lekarzy. W 2011 roku dr J. Kuciel-Lewandowska była współorganizatorem otwarcia ośrodka specjalizującego lekarzy w zakresie balneologii i medycyny fizykalnej- NZOZ „Przychodnia Kosmonautów” Sp. z o.o. we Wrocławiu.

W macierzystej Uczelni dr Jadwiga Kuciel-Lewandowska pełniła i pełni szereg funkcji organizacyjnych, jako: członek zespołu przygotowującego program i plan kształcenia na kierunku Fizjoterapia AM Wrocław zgodnie z Krajowymi Ramami Kwalifikacji, członek Komisji Egzaminacyjnej ds. Egzaminu Praktycznego na kierunku Fizjoterapia, członek Komisji Rekrutacyjnej na kierunek Fizjoterapia, członek Komisji do Spraw Programów Kształcenia, Pełnomocnik Rektora ds. Krajowej Struktury Kwalifikacji na kierunku Fizjoterapia, członek Zespołu ds. utworzenia programów kształcenia zgodnych z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego dla kierunku Fizjoterapia oraz Zespołu ds. minimum kadrowego dla kierunku Fizjoterapia, członek Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, członek Zespołu Programowego na kierunku Fizjoterapia oraz członek Rady Interesariuszy Zewnętrznych WNoZ Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu. Od 2014 Kandydatka jest pełnomocnikiem do reprezentowania Uniwersytetu Medycznego w Radzie Klastra Polski Radon. Od wielu lat jest członkiem Komitetu Naukowego i Organizacyjnego zjazdu Majówka Młodej Fizjoterapii, a także opiekunem prac naukowych studentów wygłaszanych podczas tych zjazdów. Dwukrotnie w latach 2011 i 2014 uzyskała nagrodę dydaktyczno-naukową oraz naukową w ramach swojej Uczelni.

W ramach podnoszenia swoich kompetencji zawodowych Kandydatka uczestniczyła w kursach dotyczących metodyki nauczania w szkole wyższej (2008r.) oraz trzech kursach realizowanych w ramach projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego „Zintegrowany System Zarządzania Uniwersytetem Medycznym we Wrocławiu” na temat zmian w Ustawie Prawo o Szkolnictwie Wyższym, zarządzania finansami jednostki oraz jakości kształcenia w szkołach wyższych.

Podsumowanie

Działalność dydaktyczną i organizacyjną dr Jadwigi Kuciel - Lewandowskiej należy ocenić bardzo wysoko. Działalność naukowo-badawczą Kandydatki oceniam jako wystarczającą do uzyskania stopnia doktora habilitowanego. Prace włączone do osiągnięcia, ale również najważniejsze prace w pozostałym dorobku Kandydatki dotyczą obszaru wiedzy, w którym brakuje wiarygodnych publikacji i dowodów naukowych. Badania te mogą więc przyczynić się do poznania skuteczności oraz mechanizmów działania leczenia uzdrowiskowego.

Na podstawie przedstawionej dokumentacji, stwierdzam, że dr Jadwiga Kuciel-Lewandowska spełnia warunki wynikające z art. 16 ust 2, ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. 2016r., poz. 882, ze zm. w Dz.U. z 2016r., poz.1311) dla kandydatów do stopnia doktora habilitowanego. W związku z powyższym składam do Wysokiej Rady Dyscypliny Nauki o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu wniosek o przejście do dalszych etapów przewodu habilitacyjnego.

Klinika Geriatrii
Uniwersytetu Medycznego w Łodzi
92-115 Łódź, ul. Pieniny 30
tel./fax 42-679-31-44

Prof. dr hab. n. med. Tomasz Kostka
Kierownik Kliniki Geriatrii

prof. dr hab. med. Tomasz Kostka